

YLEISEN TENTIN TENTTILOMAKE - GENERAL EXAM FORM

Opiskelija täyttää / Student fills in

Opiskelijan nimi / Student name:	Opiskelijanumero / Student number: Click here to enter text.
---	--

Opettaja täyttää / Lecturer fills in

Opintojakson koodi / The code of the course: 724105P	
Opintojakson (tentin) nimi / The name of the course or exam: Johdon laskentatoimi (Kesätentti)	
Opintopistemäärä / Credit units: 5 Mikäli kyseessä on välikoe, opintopistemääräksi täytetään 0 op. 0 ECTS Credits is used for mid-term exams.	
Tiedekunta / Faculty: Oulun yliopiston kauppakorkeakoulu	
Tentin pvm / Date of exam: 10.6.2019	Tentin kesto tunteina / Exam in hours: 3 h
Tentaattori(t) / Examiner(s): Tiina Henttu-Aho ja Marjo Väisänen	Sisäinen postiosoite / Internal address: 6OyKKK
Tentissä sallitut apuvälineet / The devices allowed in the exam: ☒ Funktiolaskin / Scientific calculator ☐ Ohjelmoitava laskin / Programmable calculator ☐ Muu tentissä sallittu materiaali tai apuvälineet. Tarkenna alla. / Other material or devices, allowed in the exam. Specify below. Click here to enter text. ☐ Tentissä ei ole sallittua käyttää apuvälineitä / The devices are not allowed in the exam	
Muut tenttiä koskevat ohjeet opiskelijalle (esimerkiksi kuinka moneen kysymyksen opiskelijan tulee vastata) / Other instructions for students e.g. how many questions he/she should answer: Kysymyspaperia ei tarvitse palauttaa. Tenttiin vastataan suomeksi.	

Tentissä on **viisi samanarvoista kysymystä** (max 30p). Monivalintakysymyksessä (tehtävä 1) on vain yksi oikea vaihtoehto per kohta. Oikeasta vastauksesta saa yhden pisteen, väärästä -0.5 pistettä, ja vastaamatta jättämisestä 0. Tehtävän minimipistemäärä on 0.

Vastaa kysymyksiin käyttäen täydellisiä virkkeitä (ei ranskalaisia viivoja tms.). Laskut tulee esittää siten, että niistä voidaan todeta, miten lopputulokseen päädyttiin (välivaiheet näkyville). Älä kuitenkaan kirjoita kysymyspaperiin, vaan esitä lasku vastauspaperilla.

Menestystä!

1. Valitse monivalintatehtävistä 1.1. – 1.6. lähinnä oikea vastaus (vain yksi oikea vaihtoehto – vastaa erilliselle vastauspaperille). (6p)

1.1. Kustannuskäsitteistä:

- a) Uponneet kustannukset ovat kustannuksia, jotka ovat syntyneet menneisyydessä, mutta jotka kuitenkin täytyy huomioida tulevaisuuden päätöstä tehtäessä.
- b) Periodikustannukset (period costs) ovat kustannuksia, jotka sisällytetään kausittain tuotteen varastonarvoon.
- c) Kustannusten jako muuttuviin ja kiinteisiin kustannuksiin riippuu olennaisesti tarkasteluajanjaksosta.
- d) Vaihtoehtoiskustannuksen voi yleensä päätellä kirjanpidon luvuista, kunhan niihin on tehty tarvittavat korjaukset.

1.2. Liittyen poistoihin:

- a) Annuiteettipoisto-menetelmässä poiston osuus annuiteetista vähenee vuosittain.
- b) Jäännösarvopoistossa (declining balance method) poiston arvoperusta pysyy kausittain vakiona.
- c) Substanssipoisto tarkoittaa menetelmää, jossa poistot voidaan määritellä hyvin etukäteen.
- d) Johdon laskentatoimissa poisto kuvaa tuotantovälineen kulumista tai käytöstä aiheutunutta uhrausta.

1.3. Liittyen katetuottolaskentaan (cost-volume-profit analysis):

- a) Katetuottolaskennan oletukset ovat voimassa myös kapasiteetin laajentuessa.
- b) Kriittinen piste kuvaa tilannetta, jossa katetuotto on yhtä suuri kuin kiinteät kustannukset.
- c) Katetuotto-% voidaan laskea jakamalla myyntituotot katetuotolla.
- d) Varmuusmarginaali ilmoittaa kriittisen eli nolatulokseen johtavan myynnin määrän.

1.4. Liittyen lisäyslaskentaan (job costing) teollisessa valmistusyrityksessä:

- a) Summalisäyslaskenta perustuu kustannuspaikkakohtaiseen kustannusten tarkasteluun.
- b) Lisäyslaskennalla on taipumus kohdistaa liikaa yleiskustannuksia pienivolyymisille tuotteille, joiden valmistaminen on yksinkertaista.
- c) Yleiskustannuslisät lasketaan usein etukäteen, jotta niitä voidaan käyttää hyväksi erityisesti kustannuspohjaisessa hinnoittelussa ja varaston inventaariarvojen määrittämisessä.
- d) Lisäyslaskennassa käytetään tyypillisesti useita kohdistuserusteita, jotka eivät korreloi tuotannon volyymin kanssa.

1.5. Liittyen kustannusten relevanttiuteen eri päätöksentekotilanteissa:

- Jos materiaali on päätöksentekohetkellä varastossa, sen hankintahintaa voidaan pitää sellaisenaan relevanttina kustannuksena päätöksenteossa.
- Jos ulkoistamispäätöksessä vapautunut sisäinen kapasiteetti voidaan hyödyntää, siitä saatavat tuotot ovat relevantteja päätöksenteossa.
- Tuotantovälineiden uusimispäätöksissä niiden kirjanpitoarvoa voidaan useimmiten pitää relevanttina kustannuksena päätöksenteossa.
- Laadullisia tekijöitä ei pitäisi huomioida päätöksenteossa, koska niitä on vaikea ilmaista määrällisesti.

1.6. Kustannuspohjaiseen hinnoitteluun liittyen:

- Yritys, voi olla joko hinnanottaja tai hinnanasettaja, mutta ei molempia yhtäaikaan.
- Kustannuspohjaisen hinnoittelun vaarana voi olla hinnoittelun noidankehä.
- Lyhyen aikavälin hinnoittelutilanteessa hinnanasettajan tulisi aina muistaa kohdistaa tuotteelle kaikki kustannukset, vaikka kapasiteettia olisikin vapaana.
- Tavoitekustannushinnoittelussa lähdetään liikkeelle tuotteen omakustannusarvosta, johon lisätään haluttu voitto-osuus.

2. Aines- ja tarvikkekustannusten varastonarvostukseen liittyen:

- Millä eri tavoin teollisessa valmistusyrityksessä voidaan arvostaa varastoon saapuva materiaali, nimeä eri menetelmät ja kuvaile niitä tarkemmin. (4p)
- Pohdi mitkä näistä menetelmistä soveltuisivat parhaiten nousevien materiaalihintojen tilanteeseen ja perustele miksi. (2p)

3. Kuvaile jakolaskennan ja lisäyslaskennan keskeisiä eroja kolmesta eri näkökulmasta (6p):

- tuotantoprosessi ja tuotteet,
- kustannusten kohdistaminen,
- välittömät ja välilliset kustannukset.

4. Vyörytys

Aikon Oy käytti apuosastojen veloituksessa vyörytysmenetelmää. Huhtikuussa välilliset kustannukset eri kustannuspaikoilla olivat seuraavat:

Kustannuspaikka	€
1. Kiinteistö (apu)	1710
2. Kuljetus (apu)	955
3. Korjaamo (apu)	718
4. Valmistus A	6400
5. Valmistus B	5100
6. Myynti ja hallinto	7400

